

2015-10-23

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad
Jonas Finnman

Motion 47 Öppna jämförelser för elever och föräldrar

Beslut

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 47 Öppna jämförelser för elever och föräldrar.

Motionen

Monica Selin (KD), Elisabeth Unell (M), Mari-Louise Wernersson (C) och Helene Odenjung (FP) har i motion 47 yrkat **att** Sveriges Kommuner och Landsting kompletterar konceptet öppna jämförelser – grundskola med en lättförståelig modell anpassad till elever och föräldrar, där skolor kan jämföras utifrån parametrar som kvalitet, likvärdighet och progression.

Styrelsen

Syftet med Öppna jämförelser är att rapporten ska utgöra ett stöd och väcka idéer om hur kommuner utifrån ett styrnings- och ledningsperspektiv kan förbättra resultaten i skolan. Vår primära målgrupp är de högst beslutsfattande politikerna och tjänstemännen samt skolförvaltningen inom varje kommun.

Vi har all anledning att tro att vi lyckas med vår målsättning då vi får positiv återkoppling från kommuner och olika utredningar visar att rapporten används frekvent¹.

Däremot så är Öppna jämförelser inte en produkt som i första hand riktar sig till elever och föräldrar som ska göra medvetna skolval. Där finns det idag betydligt bättre statistiksidor på webben att tillgå.

Bakgrund

Det är viktigt att det finns likvärdig nationell information om enskilda skolors kvalitet och resultat så att föräldrar kan fatta välgrundade beslut när de ska göra sitt viktiga skolval. År 2013 fanns inte något sådant verktyg. Skolverket redovisade skoluppgifter i sin databas SIRIS men informationen var svårtillgänglig och sidan underlättade inte en jämförelse mellan olika skolor. Skolverket hade ett regeringsuppdrag att ta fram jämförbara data och presentera det på ett lättillgängligt sätt men lyckas inte med att komma med en färdig lösning när uppdraget skulle redovisas år 2013.

¹ Exempelvis. Huvudmannens styrning mot nationella mål, 2015:1. Skolinspektionen.

SKL:s och Friskolornas riksförbund Grundskolekvalitet.se

När inte Skolverket lyckades med sitt uppdrag tog SKL tillsammans med Friskolornas riksförbund ett gemensamt initiativ om att ta fram en grundskoledatabas där elever och föräldrar utifrån en samlad helhetsbild kunde göra ett aktivt skolval.

År 2014 förverkligades vårt gemensamma initiativ när sajten www.grundskolekvalitet.se lanserades. Sajten innehåller resultatindikatorer och det går med lätthet att jämföra olika skolors kvalitet med varandra för att göra underbyggda skolval. Inga enkät-svar från elever och föräldrar finns redovisade på sidan. Sajten innehåller i dagsläget endast information till den som ska göra ett val av grundskola.

Skolverket Välja skola

Skolverket fick under 2014 i uppdrag av regeringen att ta fram en sida som underlättade skolvalet, 2015 så presenterade myndigheten sin sajt "Välja skola". Denna sida innehåller resultatindikatorer (betyg, nationella prov), strukturindikatorer (lärartäthet, behörighet etc.) och från december 2015 även processindikatorer (svar på elevenkäter från Skolinspektionens Skolenkät). Sajten innehåller information för den som ska välja grundskola eller gymnasium. SKL har fått möjlighet att lämna synpunkter och diskutera innehållet på sidan. Det ingår även i vårt uppdrag inom intressebevakning att följa innehållet på denna sida. Omdömet är att sidan håller relevant och lättillgänglig information till elever och föräldrar som ska göra sitt skolval, i synnerhet när sidan uppdateras med svar på elevenkäter.

Slutsats

Mot denna bakgrund bedömer vi att behovet är tillgodosett för elever och föräldrar som ska göra ett aktivt skolval då det idag finns sajter som innehåller relevant och tillgänglig information. Öppna jämförelser fyller ett annat syfte. Utmaningen handlar snarare om att vi tillsammans med Skolverket och andra aktörer ska göra de sajter som idag finns tillgängliga mer allmänt kända så att fler börjar använda sig av informationen när de ska göra sitt skolval.

Öppna jämförelser för elever och föräldrar

Sammanfattning

Alliansen föreslår att SKL kompletterar konceptet öppna jämförelser – grundskola, med en lättförståelig modell anpassad till elever och föräldrar. Där skolor kan jämföras utifrån parametrar som kvalitet, likvärdighet och progression så att elever och föräldrar får ett förbättrat stöd för att kunna välja en skola som passar just deras behov.

Bakgrund

I inriktningsmål för kongressperioden 2016-2019 (39. SKL ska verka för att skolan moderniseras organisatoriskt och verksamhetsmässigt samt att den är en god arbetsplats för elever och lärare) pekas det på en utvecklingspotential att utveckla resultaten och likvärdigheten i skolan med bibehållen mångfald och olika aktörer. Föräldrarnas bakgrund har alltför stor betydelse för hur väl eleverna lyckas. Det är inte heller acceptabelt att pojkar når sämre resultat än flickor. Elever som har behov av extra stöd för att nå målen måste få det.

Denna orättvisa vill Alliansen ändra på genom att skapa förutsättningar för elever och föräldrar att på ett enklare och mer lättillgängligt sätt kunna göra aktiva val kring vilken skola man vill gå i. Utvecklingen bör bygga på ett utökat samarbete mellan enskilda huvudmän, kommunerna och staten, och förändringar bör bygga på framförallt forskning men också på beprövad erfarenhet.

Det finns brister i dagens system för valfrihet som Alliansen vill åtgärda för att fortsätta stärka valfriheten och bibehålla en kvalitativ och hållbar svensk skola. Öppna jämförelser – grundskola har idag syftet är att vara ett stöd och väcka idéer om hur kommuner utifrån ett styrnings- och ledningsperspektiv kan förbättra resultaten i skolan, men vi anser att öppna jämförelser bör utvecklas för att göras mer tillgängliga för elever och föräldrar.

En sådan utveckling kräver att kommuner och enskilda får bättre förutsättningar att ta sitt ansvar som huvudmän fullt ut och ständigt förbättra styrning och ledning. Men det kräver också en utveckling av verktyg som underlättar för elever och föräldrar att kunna göra aktiva val kring vilken skola man vill gå i.

Elevers rätt att välja måste stärkas. Alliansen ser ett behov av att vidareutveckla, förenkla, kvalitetssäkra och förstärka valfriheten så att den tillgängliggörs för fler. Till gymnasiet är det många som aktivt väljer skola, oavsett den socioekonomiska bakgrunden. I valet till grundskola är det främst elever till socioekonomiskt starka föräldrar som väljer aktivt. För att möjliggöra för fler att ta del av valfriheten måste den tillgängliggöras och förenklas. Här finns inte ett övergripande svar utan det krävs ett antal pusselbitar. Vi skulle som en del av svaret vilja se en lättförståelig modell baserad på SKL:s öppna jämförelser där skolor kan jämföras utifrån parametrar som kvalitet, likvärdighet och progression. Det är också viktigt att det blir lättare att söka

och att föräldrar kan få stöd i att hjälpa sina barn att aktivt välja skola, speciellt föräldrar som inte har svenska som modersmål.

Bedömning

SKL:s uppgift som medlemsorganisation är att stödja medlemmarna oavsett vilken driftform de väljer. Det är därmed fastlagt att det är en styrka att det finns en mångfald hos utförarna och att kunna anpassa lösningar till brukarna.

Alliansen föreslår därför att SKL:s öppna jämförelser av kvalitet, likvärdighet och skolors utveckling utvecklas för att göras mer tillgängliga för brukarna.

Genom att elever och föräldrar får ett förbättrat stöd för att kunna välja en skola som passar just deras behov, kan ett möjliggörande av ett aktivt val bli ett viktigt verktyg för elever och föräldrars valfrihet att välja rätt skola oavsett socioekonomisk bakgrund. Det är inte bara värdefullt för det fria skolvalet utan också för organisationen att kunna se denna jämförelse. För oss som politiker ett värdefullt redskap för att kunna se utveckling och förändring.

Yrkande

Vi föreslår att kongressen beslutar

att SKL kompletterar konceptet öppna jämförelser – grundskola med en lättförståelig modell anpassad till elever och föräldrar, där skolor kan jämföras utifrån parametrar som kvalitet, likvärdighet och progression

Monica Selin (KD)

Elisabeth Unell (M)

Mari-Louise Wernersson (C)

Helene Odenjung (FP)